

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani
Judecător: A. Negru
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: L. Bulgac, G. Dașchevici, S. Gîrbu

dosarul nr. 2ra-953/18

ÎNCHEIERE

30 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
judecători

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat, Iuliana Oprea

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Primăria municipiului Comrat, Brudari Anjelica, Brudari Aliona, Brudari Dmitri, Brudari Mihail și Brudari Ghennadi,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Brudari Anjelica, Brudari Aliona, Brudari Dmitri, Brudari Mihail și Brudari Ghennadi împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Primăria municipiului Comrat și executorul judecătoresc Iancioglo Anatolii cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, prin care s-au respins apelurile declarate de Brudari Anjelica, Brudari Aliona, Brudari Dmitri, Brudari Mihail, Brudari Ghennadi, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Primăria municipiului Comrat, și s-a menținut hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani din 17 februarie 2017,

c o n s t a t ă :

La 13 octombrie 2016, Brudari Anjelica, Brudari Aliona, Brudari Dmitri, Brudari Mihail și Brudari Ghennadi s-au adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Primăria municipiului Comrat și executorul judecătoresc Iancioglo Anatolii cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantii au indicat că prin hotărârea Judecătorei Comrat din 11 ianuarie 1998 a fost admisă acțiunea Centrului de Medicină Preventivă din raionul Comrat împotriva Anastasiei Motoc privind evacuarea din bunul imobil, dispunându-se evacuarea Anastasiei Motoc și a tuturor membrilor familie din bunul imobil amplasat în mun. xxxxx, str. xxxxx, nr.153, cu oferirea unui alt spațiu locativ aflat la balanța Primăriei municipiului Comrat.

Hotărârea menționată nefiind contestată a devenit definitivă și irevocabilă la 26 ianuarie 1998.

În baza hotărârii judecătorești din 11 ianuarie 1998 a fost eliberat titlul executoriu, fiind intentată procedura de executare de către Biroul de Executare Comrat, care în prezent se află în procedura executorului judecătoresc Iancioglo Anatolii.

Menționează reclamantii că hotărârea dată a fost executată parțial, doar în partea evacuării lor din imobil, cu excepția lui Brudari Mihail, iar cât privește executarea hotărârii în partea ce ține de asigurarea cu alt spațiu locativ, acest proces s-a redus doar la expedierea de către executorul judecătoresc a diferitor interpelări în adresa Primăriei orașului Comrat, care la rândul ei răspunde utilizând informații ce nu corespunde realității, invocând lipsa de fond locativ liber și imposibilitatea executării hotărârii judecătorești.

Astfel, reclamantii susțin că pe parcursul a 18 ani, hotărârea judecătorească nu se execută de către organele administrației publice a municipiului Comrat, în pofida faptului că altor cetățeni le-a fost acordat spațiu locativ.

Relatează că pe parcursul acestei perioade începând cu 1998-2013 de către organele statului nu au fost întreprinse careva acțiuni eficiente întru executarea hotărârii judecătorești definitive, iar această inacțiune a condiționat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin urmare, afirmă că prin neexecutarea în termen a hotărârii judecătorești li s-a cauzat un prejudiciu material și moral esențial, deoarece permanent sunt în căutarea unui spațiu locativ.

Consideră că suma de 100 000 lei pentru fiecare le-ar compensa prejudiciul moral cauzat în rezultatul acțiunilor ilegale de către organele statului.

În drept, acțiunea a fost întemeiată pe prevederile art. 2-3 al Legii nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și art. 8, 10, 11, 1398, 1404, 1416, 1422-1423 din Codul civil.

Solicită reclamantii, constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea în beneficiul fiecăruia din ei a prejudiciului moral cauzat în quantum de 100 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani din 17 februarie 2017, cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial. S-a constatat încălcarea dreptului subiectiv garantat de art. 6 par. 1 CEDO a reclamantilor Brudari Anjelica, Brudari Aliona, Brudari Dmitri, Brudari Mihail și Brudari Ghennadi prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii nr. 2-4/98 din 11 ianuarie 1998. S-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, câte 8000 lei în beneficiul fiecărui reclamant, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii emise la 11 ianuarie 1998 de Judecătoria Comrat în pricina nr. 2-4/98.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, s-au respins apelurile declarate de Brudari Anjelica, Brudari Aliona, Brudari Dmitri, Brudari Mihail, Brudari Ghennadi, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Primăria municipiului Comrat, și s-a menținut hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani din 17 februarie 2017.

La 16 martie 2018, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că a fost emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Menționează că autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești a întreprins toate acțiunile necesare în vederea executării documentului executoriu, iar conduita executorului judecătoresc este una conformă cu legislația în vigoare și nu relevă indicii privind lipsa de diligență.

La 21 martie 2018, Primăria municipiului Comrat a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea dispozițiilor judecătorești și încetarea procesului.

În acest sens, a indicat că instanțele de judecată nu au luat în considerație decizia Curții Supreme de Justiție din 11 februarie 2015 emisă într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri, astfel că, la caz, urma să fie dispusă încetarea procesului din motivul existenței unei hotărâri judecătorești rămase irevocabilă.

La 29 martie 2018, cerere de recurs au declarat și Brudari Anjelica, Brudari Aliona, Brudari Dmitri, Brudari Mihail și Brudari Ghennadi, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii acțiunii și emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

În susținerea recursului s-a invocat aplicarea eronată a normelor de drept material, precum și faptul că nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii.

Remarcă recurenții că organele de stat nu au întreprins careva acțiuni eficiente întru executarea hotărârii judecătorești definitive, fiindu-le cauzat un prejudiciu

material și moral esențial, deoarece permanent sunt în căutarea unui spațiu locativ adecvat condițiilor de trai.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei instanței de apel din 14 decembrie 2017 a fost expediată în adresa părților la 29 ianuarie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire cu nr. 1128 (f.d. 197), însă careva date privind recepționarea deciziei de către recurenți la materialele dosarului nu există.

Astfel, cererile de recurs se consideră depuse în termen.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele pricinii, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursurile declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Primăria municipiului Comrat, Brudari Anjelica, Brudari Aliona, Brudari Dmitri, Brudari Mihail și Brudari Ghennadi, urmează a fi declarate inadmisibile, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Primăria municipiului Comrat, Brudari Anjelica, Brudari Aliona, Brudari Dmitri, Brudari Mihail și Brudari Ghennadi, sunt declarative și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, completul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În cazul de față, Completul constată că temeiurile inserate în cererile de recurs nu dezvăluie nicio aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

De altfel, argumentele invocate de către recurenți nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII al Codului de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin urmare, recursul nu poate fi exercitat pentru alte motive decât cele prevăzute de lege, controlul judiciar fiind limitat, de regulă, numai la problemele de drept, fiind inadmisibilă repunerea în discuție a unor chestiuni de fond ce au fost soluționate de către instanțele de judecată.

În același timp, Completul reiterează că, prin prisma jurisprudenței Curții Europene, recursul trebuie să fie unul „efectiv”, atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” (*a se vedea Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr.45701/99, §137, ECHR 2001-XII*). Totodată, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2001, Meyer vs Germania, 22 martie 2016*), însă în recursul declarat asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Primăria municipiului Comrat, Brudari Anjelica, Brudari Aliona, Brudari Dmitri, Brudari Mihail și Brudari Ghennadi, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursurile declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Primăria municipiului Comrat, Brudari Anjelica, Brudari Aliona, Brudari Dmitri, Brudari Mihail și Brudari Ghennadi, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Iulia Sîrcu

judecători

Galina Stratulat

Iuliana Oprea